

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 10. november 2005

Udkast

Forslag til lov om ophævelse af lov hvorved Regjeringen bemyndiges til at meddele "den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank i København" forskellige begunstigelser.

§ 1. Lov nr. 55 af 25. marts 1872 hvorved Regjeringen bemyndiges til at meddele "den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank i København" forskellige begunstigelser ophæves den 1. januar 2007.

§ 2. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i lovtidende.

§ 3. Danske Bank skal tilbyde låntagerne, at nuværende lån i Danske Banks Hypotekafdeling kan videreføres.

Stk. 2. Låntagere i Danske Banks Hypotekafdeling skal uanset tidligere aftalte vilkår om opsigelighed have ret til efter den 1. januar 2007 at førtidsindfri kommune- og hypoteklån uden varsel.

Stk. 3. Danske Bank skal senest den 1. oktober 2006 oplyse låntagerne om muligheden for at videreføre eller at førtidsindfri kommune- og hypoteklån.

§ 4. Danske Bank skal købe samtlige cirkulerende kommune- og hypotekobligationer senest ved terminen 11. december 2006, og obligationsejerne skal sælge disse obligationer til Danske Bank.

Stk. 2. Danske Bank skal købe de cirkulerende obligationer til en teoretisk beregnet markedskurs, dog mindst pari. Den teoretisk beregnede markedskurs skal godkendes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Stk. 3. Danske Bank skal oplyse obligationsindehaverne om det forestående køb senest den 11. september 2006.

§ 5. Indenrigs- og sundhedsministeren frigiver Danske Banks Hypotekafdelings særligt båndlagte depot i Nationalbanken, når ministeren har modtaget erklæring fra Værdipapircentralen om, at Danske Banks køb af samtlige cirkulerende obligationer er gennemført.

§ 6. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler om revision og regnskab i forbindelse med nedlæggelse af den del af Danske Banks Hypotekafdelings virksomhed, der er hjemlet i lov nr. 55 af 25. marts 1872, ligesom indenrigs- og sundhedsministeren træffer afgørelse om eventuelle tvister, der måtte opstå i forbindelse med afviklingen Hypotekafdelingens lovbundne virksomhed.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Med lov nr. 55 af 25. marts 1872 bemyndigedes regeringen til at meddele "Den Danske Landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank i Kjøbenhavn" forskellige begunstigelser.

Baggrunden for, at regeringen i Folketingssamlingen 1871-72 fremsatte Forslag til lov, hvorved Regjeringen bemyndiges til at meddele "Den Danske Landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank i Kjøbenhavn" forskellige begunstigelser var, at den daværende regering vurderede, at den kreditforeningsvirksomhed, Den Danske Landmandsbank i medfør af loven fik ret til at udføre, ville kunne være et godt supplement til datidens kreditforeninger. I bemærkningerne til lovforslaget henvistes navnlig til, at man ønskede at fremme landbrugets samt kommuners mulighed for låntagning.

For så vidt angår landbruget var begrundelsen, at landbruget "mere og mere Antager karakteren af en industriel Virksomhed og som følge heraf stadig gjør fordring på større og større Driftskapital, og at det derfor, saafremt det saakaldte intensive Agerbrug skal kunne trænge igjennem hos os og vort Agerbrug i det hele taget skal blive i stand til at holde trit med Agerbruget i de os nærmest staaende kornproducerende lande, er en Nødvendighed, at den Kredit, der ydes gennem Bankerne, ogsaa bliver Landmændene til Deel".

Endvidere skulle Hypotekafdelingen have til opgave at "tilbyde Landets Kommuner Leilighed til paa rimelige Betingelser at forskaaffe sig Laan til Iværksættelse af almeennyttige og gavnlige kommunale Foretagender, som nu oftere maa undlades paa Grund af den store Vanskelighed, som Kommunerne jevnligt have ved at tilveiebringe de dertil fornødne Midler."

Da Den Danske Landmandsbanks virksomhed i forbindelse med udstedelse af hypotek- og kommuneobligationer ikke som datidens øvrige kreditforeningers virksomhed ville være karakteriseret af solidarisk hæftelse blev der med henblik på at opnå sikkerhed for de af banken udstedte obligationer stillet som krav, at banken kunne udsondre obligationer udstedt mod pant i faste ejendomme samt obligationer udstedt for lån til kommuner fra sine øvrige aktiviteter.

Til sikkerhed for obligationsindehaverne skulle banken endvidere båndlægge et depot i Nationalbanken.

Den nuværende Hypotekafdeling i Danske Bank er således oprettet med hjemmel i lov nr. 55 af 25. marts 1872.

Indenrigsministeriet har jf. § 1 i lov nr. 55 af 25. marts 1872 godkendt regulativer for Hypotekafdelingen. Den seneste ændring i det af Indenrigsministeriet stadfæstede Regulativ for Hypotekafdelingen er fra december 1977.

Det fremgår af regulativet, at Hypotekafdelingens virksomhed omfatter:

- I. at yde lån
 - a) imod prioritet i faste ejendomme, såvel landejendomme som købstadsejendomme, derunder også lån til afløsning af tiender, arvefæsteafgifter og andre realrettigheder,
 - b) til kommuner;
- II. at købe obligationer med prioritet i faste ejendomme og obligationer udstedt af kommuner;
- III. at udstede hypothekobligationer og kommuneobligationer.

Med hjemmel i § 2 i lov nr. 55 af 25. marts 1872 fastsætter indenrigsministeren regler for revisionen af Danske Banks Hypotekafdeling. Revisionen forestås af to af indenrigsministeren udpegede revisorer.

Hypotekafdelingen har i en årrække været præget af afvikling. For så vidt angår kommunelånene har banken konstateret, at kommunerne i højere grad har fundet det formålstjenligt at benytte sig af Kommunekredit og andre finansieringsmuligheder. Der er således ét kommunelån tilbage, som blev optaget i 1985. For så vidt angår hypoteklånene har Hypotekafdelingen ikke i nyere tid været et reelt supplement til realkreditvirksomhederne. De sidste hypoteklån blev optaget i 1989.

Hypotekafdelingens obligationsudstedelse er ophørt og der cirkulerer kun en beskeden obligationsmængde, herunder kommuneobligationer, til indfrielse. Obligationsserien med den længste løbetid vil alt andet lige tidligst udløbe i 2022.

Danske Bank har på denne baggrund rettet henvendelse til Indenrigs- og sundhedsministeriet med et ønske om, at loven ophæves, således at banken kan afvikle sin Hypotekafdeling.

2. Hovedpunkterne i lovforslaget

Med lovforslaget foreslås lov nr. 55 af 25. marts 1872 hvorved Regjeringen bemyndiges til at meddele "den danske Landmandsbank, Hypotek- og Vexelbank i København" forskellige begunstigelser ophævet.

Med lovforslaget imødekommes således Danske Banks ønske om, at der gives mulighed for at afvikle bankens Hypotekafdelings lovbundne virksomhed. Det foreslås, at Hypotekafdelingens lovbundne virksomhed skal ophøre den 1. januar 2007.

Lovforslaget anviser de nærmere betingelser for afvikling af Danske Banks Hypotekafdelings aktiviteter.

2.1 Indenrigs- og sundhedsministeriets overvejelser

I Indenrigs- og Sundhedsministeriets overvejelser er indgået, at loven ikke længere bidrager til opfyldelse af de formål, der oprindeligt begrundede loven. Lovforslaget fremsattes med henblik på at give landbruget og kommunerne bedre muligheder for at optage lån.

Siden lovens vedtagelse er såvel landbrugets som kommunernes mulighed for at optage lån forbedret væsentligt. Den lave aktivitet i Danske Banks Hypotekafdeling bevid-

ner, at Hypotekafdelingen i dag ikke er en reel aktør i forbindelse med landbrugets og kommunernes låntagning.

Hypotekafdelingens obligationsudstedelse er ophørt og det kan noteres, at af den udstedte mængde hypotek- og kommuneobligationer pr. 31. august 2005 på i alt 3.265.726 kr. tilhører 2.463.741,96 kr. Danske Banks egenbeholdning af hypotek- og kommuneobligationer. Det vil sige, at der pr. 31. august 2005 alene er 801.984,04 kr. obligationer i "fri cirkulation".

Ministeriet har endvidere tillagt det forhold vægt, at det store administrative apparat forbundet med Hypotekafdelingens virksomhed ikke synes at stå i rimeligt forhold til mængden af obligationer, der er i cirkulation blandt investorer. Danske Banks omkostninger forbundet med at opretholde Hypotekafdelingen overstiger på nuværende tidspunkt langt indtægterne.

2.3 Afvikling af Danske Banks Hypotekafdelings lovbundne virksomhed

Det har ved udformningen af en ordning til afvikling af Danske Banks Hypotekafdelings lovbundne virksomhed været et overordnet hensyn, så vidt muligt at sikre, at en afvikling ikke medfører, at Hypotekafdelingens kreditorer og debitorer stilles ringere end ved de eksisterende forhold.

2.3.1. Låntagere

For så vidt angår låntagerne foreslås, at Danske Bank skal tilbyde videreførsel af nuværende lån. Det foreslås endvidere, at låntagerne gives mulighed for uanset tidligere aftalte vilkår om opsigelighed eller uopsigelighed at førtidsindfri kommune- og hypoteklån uden varsel fra den 1. januar 2007.

Lovforslaget fastsætter tidsfristen for, hvornår Danske Bank skal orientere låntagerne om nedlæggelsen af Hypotekafdelingens lovbundne virksomhed

2.3.2 Obligationsindehavere

For så vidt angår investorerne foreslås, at Danske Bank forpligtes til at købe samtlige cirkulerende obligationer, udstedt af Danske Banks Hypotekafdeling senest ved terminen 11. december 2006, der er sidste termin før lov hvorved Regjeringen bemyndiges til at meddele "den danske landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank i København" forskellige begunstigelser ophæves,. Det foreslås ligeledes, at obligationsindehaverne forpligtes til at sælge samtlige cirkulerende obligationer, udstedt af Danske Banks Hypotekafdeling senest ved terminen 11. december 2006.

Da der er tale om små obligationsserier, der handles sjældent foreligger der ikke umiddelbart en markedskurs for obligationerne. Derfor foreslås kursen på obligationerne beregnet teoretisk på baggrund af relativt sammenlignelige obligationer. Det foreslås, at kursberegningerne foretages af Danske Bank og godkendes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Såfremt der ved beregningen af en teoretiske markedskurs opstår usikkerhed skal hensynet til, at obligationsindehaverne tilgodeses bedst muligt lægges til grund for en afgørelse.

Det foreslås, at Danske Bank forpligtes til at informere obligationsindehavere om ændringer forårsaget af nedlæggelsen af Hypotekafdelingen med et varsel, der giver den

enkelte obligationsindehaver god tid til at overveje alternative investeringsmuligheder i fald den pågældende ønsker at reinvestere de midler, der frigøres i forbindelse med afviklingen af Danske Banks Hypotekafdeling.

2.3.3 Danske Banks Depot

Indenrigs- og sundhedsministeren frigiver Danske Banks Hypotekafdelings båndlagte depot i Nationalbanken, når ministeren har modtaget erklæring fra Værdipapircentralen om gennemførelsen af indfrielsen af de cirkulerende obligationer.

2.3.4 Eventuelle tvister

I tilfælde af, at der opstår behov for at fastsætte nærmere regler for afviklingen af Danske Banks Hypotekafdelings lovbundne virksomhed, herunder om regnskabs- og revisionsmæssige forhold i forbindelse med afviklingen, foreslås, at indenrigs- og sundhedsministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler. Ligeledes foreslås, at indenrigs- og sundhedsministeren bemyndiges til at træffe afgørelse ved eventuelle tvister.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget medfører udelukkende økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige i det omfang, offentlige institutioner har optaget lån i Danske Banks Hypotekafdeling eller ejer hypotek- eller kommuneobligationer udstedt af Danske Banks Hypotekafdeling.

Der kan i forbindelse med indfrielse af lån eventuelt blive tale om meget begrænsede positive konsekvenser i form af muligheden for at opnå bedre lånevilkår ved førtidsindfrielse af lån i Danske Banks Hypotekafdeling.

For så vidt angår indfrielsen af obligationer kan der muligvis blive tale om meget begrænsede positive eller negative konsekvenser. Således kan obligationsindfrielse til en konkret teoretisk beregnet markedskurs muligvis medføre meget begrænsede positive økonomiske konsekvenser for obligationsindehaverne. Omvendt kan der muligvis blive tale om meget begrænsede negative konsekvenser, hvis de midler, der frigøres ved Danske Banks indfrielse af obligationer ikke kan reinvesteres på helt så favorable vilkår, som har været gældende for kommune- og hypotekobligationerne. Hvorvidt der bliver tale om meget begrænsede positive eller negative konsekvenser afhænger af det konkrete tidspunkt for indfrielse af obligationerne, samt forhold vedr. de respektive obligationsserier (opsigelighed, udtrækningshyppighed, rente mv.). Det skal dog bemærkes, at indfrielsesvilkårene som udgangspunkt sigter mod neutralitet i forhold til investorerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget har konsekvenser for Danske Bank i form af en økonomisk og administrativ lettelse forbundet med bortfald af honorarer til revisorer, udgifter til Københavns Fondsbørs og Værdipapircentralen for de pt. 11 fondskoder samt omkostninger til administration af betalinger m.v. Endvidere er der for banken positive økonomiske konsekvenser forbundet med frigivelsen af bankens depot i Nationalbanken.

Herudover medfører forslaget udelukkende økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet i det omfang, der er optaget lån i Danske Banks Hypotekbank eller ejes hypotek- eller kommuneobligationer udstedt af Danske Banks Hypotekbank.

Der kan i forbindelse med indfrielse af lån eventuelt blive tale om meget begrænsede positive konsekvenser i form af muligheden for at opnå bedre lånevilkår ved førtidsindfrielse af lån i Danske Banks Hypotekafdeling.

For så vidt angår indfrielsen af obligationer kan der muligvis blive tale om meget begrænsede positive eller negative konsekvenser, jf. afsnit 3. Det skal dog bemærkes, at indfrielsesvilkårene som udgangspunkt sigter mod neutralitet i forhold til investorerne.

5. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser

6. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter

7. Hørte myndigheder, organisationer mv.

Lovforslaget har været i høring hos: Amtsrådsforeningen, Danske Bank, Finansrådet, Forbrugerrådet, KL, Landbrugsrådet, Nationalbanken, Realkreditrådet og Værdipapircentralen.

Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (Hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Muligvis meget begrænsede konsekvenser i det omfang, der er optaget lån/indehaves obligationer udstedt af Hypotekafdelingen	Muligvis meget begrænsede konsekvenser i det omfang, der indehaves obligationer udstedt af Hypotekafdelingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Meget begrænsede konsekvenser i form af finansielle omlægninger i det omfang, der er optaget lån/indehaves obligationer udstedt af Hypotekafdelingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Generelt: Muligvis meget begrænsede konsekvenser i det omfang, der er optaget lån/indehaves obligationer udstedt af Hypotekafdelingen. For Danske Bank: En økonomisk lettelse, jf. afsnit 4.	Muligvis meget begrænsede konsekvenser i det omfang, der indehaves obligationer udstedt af Hypotekafdelingen.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Generelt: Ingen konsekvenser. For Danske Bank: Administrativ lettelse, jf. afsnit 4.	Meget begrænsede konsekvenser i form af finansielle omlægninger i det omfang, der er optaget lån/indehaves obligationer udstedt af Hypotekafdelingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Meget begrænsede konsekvenser i form af finansielle omlægninger i det omfang, der er optaget lån/indehaves obligationer udstedt af Hypotekafdelingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovforslaget indebærer, at lov nr. 55 af 25. marts 1872 hvorved Regjeringen bemyndiges til at meddele "den danske Landmandsbank, Hypotek- og Vexelbank i København" forskellige begunstigelser ophæves med udgangen af 2006.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i lovtidende.

Til § 3

Med bestemmelsen fastsættes regler for håndtering af udlånssiden i forbindelse med nedlæggelse af Danske Banks Hypotekafdelings lovbundne virksomhed.

Med bestemmelsen foreslås, at Danske Bank skal tilbyde låntagerne, at lån i Danske Banks Hypotekafdeling kan videreføres i Danske Bank trods afviklingen af Hypotekafdelingens lovbundne virksomhed.

Endvidere gives låntagerne med lovforslaget ret til fra og med den 1. januar 2007 at indfri kommune- og hypoteklån uden varsel uanset tidligere aftalte vilkår om opsigelighed eller uopsigelighed. Med forslaget gives låntagerne således mulighed for at omlægge lån i Danske Banks Hypotekafdeling til lån med andre betingelser.

Bestemmelsen fastsætter, at Danske Bank skal orientere låntagerne om ændringerne med et varsel på tre måneder med henblik på at give rimelig tid til at beslutte om det ønskes at førtidsindfri lånet, herunder til at forberede en eventuel førtidsindfrielse.

Til § 4

Med bestemmelsen fastsættes regler for håndtering af hypotek- og kommuneobligationer i omløb hos eksterne investorer i forbindelse med afviklingen af Danske Banks Hypotekafdelings lovbundne virksomhed.

Bestemmelsen fastsætter tidsfristen for, hvornår Danske Bank skal orientere obligationsindehaverne om konsekvenserne af nedlæggelsen af Hypotekafdelingens lovbundne virksomhed. Det foreslås, at banken skal orientere obligationsindehaverne om ændringerne senest tre måneder før disse træder i kraft, da tre måneder vurderes at være tilstrækkelig god tid for den enkelte obligationsindehaver til at beslutte, hvorledes den pågældende ønsker at anvende de midler, der frigøres ved Danske Banks køb af obligationerne samt forberede en eventuel reinvestering.

Da banken ikke kender obligationsindehavernes identitet vil informationen af obligationsindehaverne rent praktisk foregå ved at banken gennem Værdipapircentralen fremsender brev til obligationsindehaverne med oplysning om den tvungne indfrielse af kommune- og hypotekobligationerne som følge af afviklingen af Hypotekafdelingens lovbundne virksomhed.

Obligationsindehaverne kan i perioden fra banken har orienteret om det forestående køb af obligationerne og frem til terminen 11. december 2006, der er sidste termin før lov hvorved Regjeringen bemyndiges til at meddele "den danske landmandsbank, Hypotek- og Vexelbank i København" forskellige begunstigelser ophæves, selv bestemme det konkrete tidspunkt for bankens køb af obligationerne.

Når en obligationsindehaver har rettet henvendelse til Danske Bank med ønske om at sælge hypotek- eller kommuneobligationer foretager Danske Bank en beregning af en teoretisk markedskurs. Da obligationsserierne udstedt af Danske Banks Hypotekafdeling dels er relativt små, dels handles sjældent foreligger der ikke en markedskurs for obligationerne. Derfor foreslås kursen på obligationerne beregnet teoretisk på baggrund af relativt sammenlignelige obligationer.

Det foreslås, at den teoretisk beregnede markedskurs godkendes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet forud for bankens orientering af obligationsindehaverne.

Med henblik på at sikre, at obligationsindehaverne ikke stilles ringere end ved de nuværende betingelser foreslås, at Danske Bank som minimum skal tilbyde at købe obligationerne til pari. Den beregnede markedskurs kan således ikke fastsættes under pari.

Obligationer, der endnu ikke er købt af Danske Bank til terminen 11. december 2006, opkøbes på denne dato af Danske Bank til en teoretisk beregnet kurs, godkendt af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Banken sender gennem Værdipapircentralen information herom til obligationsindehaverne. Obligationsindehaverne har pligt til at sælge obligationerne til Danske Bank senest d. 11. december 2006.

Til § 5

I overensstemmelse med lov nr. 55 af 25. marts 1872 hvorved Regjeringen bemyndiges til at meddele "den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank i Kjøbenhavn" forskellige begunstigelser samt det af Indenrigsministeriets senest stadfæstede regulativ fra december 1977 har Danske Bank til særlig sikkerhed for obligationsindehaverne båndlagt et depot på 25 mio. kr. i Danmarks Nationalbank.

Bestemmelsen fastsætter, at det båndlagte depot frigives af indenrigs- og sundhedsministeren, når denne har modtaget erklæring fra Værdipapircentralen om, at samtlige kommune- og hypotekobligationer udstedt af Danske Banks Hypotekafdeling er købt af Danske Bank.

Til § 6

Med bestemmelsen gives indenrigs- og sundhedsministeren bemyndigelse til i fornødent omfang at fastsætte nærmere regler for regnskabs- og revisionsmæssige forhold i forbindelse med afviklingen, samt at træffe afgørelse i ved eventuelle tvister, der måtte opstå i forbindelse med afviklingen af Hypotekafdelingens aktiviteter.